

2024-04-29

TJÄNSTESKRIVELSE

Dnr: UBN-2024-00094

Tillgången till legitimerade och behöriga lärare i förskoleklass och skola läsåret 2023/24

Förslag till beslut

Utbildningsnämnden noterar informationen till protokollet.

Sammanfattning av ärendet

I Nacka kommun ökar andelen legitimerade och behöriga lärare i förskoleklass, grund- och gymnasieskola jämfört med föregående läsår. I samtliga jämförda skolformer är andelen behöriga lärare högre än i Stockholms län och riket. Högst andel legitimerade och behöriga lärare i Nacka kommun finns i gymnasieskolan (90,5 procent), följt av förskoleklass (90,1 procent) och grundskola (78,9 procent).

De fristående skolorna i Nacka ligger fortfarande som grupp tydligt under de kommunala skolornas behörighetsgrad i grund- och gymnasieskolan, men ökar andelen och är högre än andelen legitimerade och behöriga lärare i Stockholms län och i riket. I förskoleklassen är det i stället Nackas fristående skolor som har en högre andel legitimerade och behöriga lärare än de kommunala skolorna.

Det finns fortsatt utmaningar att öka andelen legitimerade och behöriga lärare i vissa skolor och undervisningsämnen, men även vad avser speciallärare i skolan generellt samt vad gäller lärare med specialpedagogisk högskoleexamen i de anpassade skolformerna.

Ärendet

I detta ärende redovisas tillgången till legitimerade och behöriga lärare i förskoleklass, grundskola, gymnasieskola samt anpassad grund- och gymnasieskola i Nacka kommun. Jämförelser görs mellan kommunala och fristående skolor, Stockholms län och riket samt över tid. Redovisning sker också uppdelat per skolenhet och summerat utifrån huvudmannatyp.

Var kommer uppgifterna ifrån?

Alla uppgifter är hämtade från Skolverkets databas på webben (www.skolverket.se/skolutveckling/statistik). Skolverkets statistik bygger på de uppgifter som skolorna rapporterat in till Statistiska centralbyrån om deras tjänstgörande lärare, den undervisning de bedriver samt tjänstgöringsgrad per den 15 oktober 2023. Den

baseras också på SCB:s universitets- och högskoleregister, registret över befolkningens utbildning samt Skolverkets lärarlegitimationsregister.

Vad är det som redovisas?

De nationella styrdokumenterna anger att lärare ska vara legitimerade och behöriga för de ämnen, skolformer och, i förekommande fall, årskurser som de undervisar i. Det är också det behörighetsmått som redovisas i detta ärende om inget annat sägs.

Antalet respektive andelen behöriga lärare i denna tjänsteskrivelse avser tjänstgörande lärare per den 15 oktober 2023, där tjänstgöringsgraden är omräknad till heltidstjänster. Det är alltså genomgående heltidstjänster som avses med ”antal lärare” och ”andel legitimerade och behöriga lärare”. Om exempelvis en lärare i grundskolan, som har en tjänsteomfattning på 100 procent av heltid som i sin tur är fördelad på till lika stor del svenska som engelska, har lärarlegitimation med behörighet för undervisning i grundskolan i aktuell årskurs samt i ämnet svenska men inte i ämnet engelska, så redovisas den läraren som en halv (0,5) legitimerad och behörig lärare.

Undantag från legitimations- och behörighetskravet finns för lärare vid skolor som bedriver ämnesundervisning på engelska och vid skolor med waldorfpedagogisk inriktning. För Nackas del är det totalt fyra grundskolor som omfattas av undantagen och som därför varken ingår i Skolverkets statistik om legitimerade och behöriga lärare eller i redovisningen i detta ärende. Det handlar om Internationella Engelska Skolan Nacka, Nordic International School Nacka och Saltsjöbadens samskola, som är undantagna på grund av att de bedriver ämnesundervisning på engelska. Idunskolan Östra Stockholms Waldorfskola ingår inte på grund av undantaget från legitimationskravet för skolor med waldorfpedagogik.

Undantag från legitimationskrav finns också för lärare som undervisar i modersmål eller i gymnasieskolans yrkesämnen. I den utsträckning det finns lärarkategorier på en skola som omfattas av undantagen så ingår alltså inte dessa i redovisningen av antal och andel lärare i detta ärende.

När det gäller gymnasieskolan så avser statistiken enbart lärare som undervisar i ett urval av gymnasiegemensamma ämnen (f.d. bilaga 4-ämnen)¹, vilket beror på att Skolverket endast samlar in uppgifter om lärarnas undervisning och tjänstgöringsomfattning i dessa ämnen. Eftersom programutbudet och därmed undervisningsämnena varierar mellan Nackas gymnasieskolor är det bra att ha i åtanke att behörighetsstatistiken för

¹ De ämnen som samlas in är bild, biologi, engelska, filosofi, fysik, geografi, historia, idrott och hälsa, kemi, matematik, moderna språk (franska, spanska och tyska), musik, naturkunskap, psykologi, religionskunskap, samhällskunskap, svenska, svenska som andraspråk och teknik.

gymnasieskolorna baseras på olika antal undervisningsämnen. Av samma anledning varierar också antalet skolor som behörighetsstatistiken uppdelat på ämne baseras på.

För anpassad grund- och gymnasieskola finns beslutade legitimations- och behörighetskrav för undervisningen som ännu inte gäller skarpt på grund av den stora bristen på utbildade personer med denna inriktning. För dessa skolformer redovisas därför i stället andelen lärare med pedagogisk respektive specialpedagogisk högskoleexamen i detta ärende.

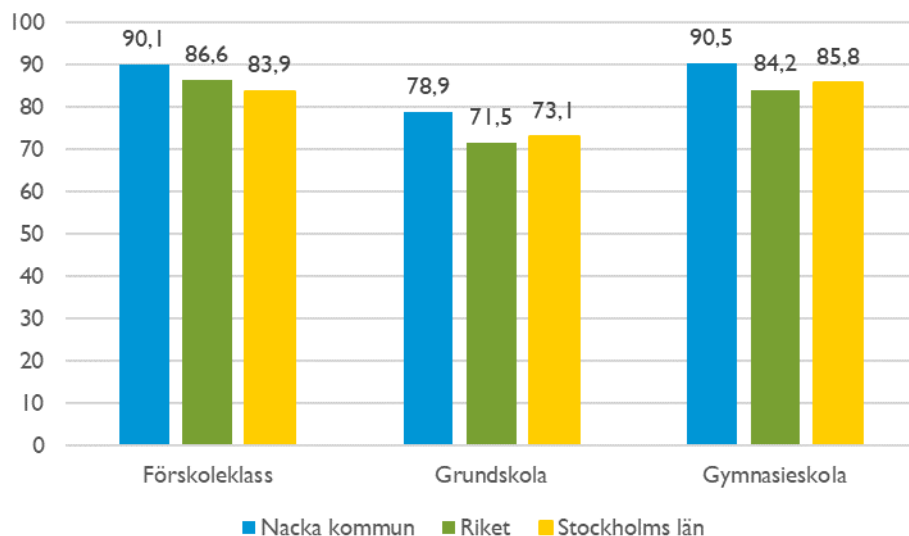
Jämförelser över tid

Jämförelser över tid görs för det antal år som det finns jämförbar statistik, vilket skiljer sig åt beroende på skolform. För anpassad grund- och gymnasieskola redovisas ingen jämförelse över tid på grund av oklarheter i hur jämförbar statistiken är bakåt i tid.

Översikt av läget i förskoleklass, grund- och gymnasieskola

Andelen lärare med lärarlegitimation och behörighet för den undervisning de bedriver är i Nacka kommun högst inom gymnasieskolan, 90,5 procent, följt av förskoleklassen, 90,1 procent och därefter grundskolan, 78,9 procent. Figur 1 visar andelen legitimerade och behöriga lärare i förskoleklass, grundskola och gymnasieskola i Nacka kommun samt riket och Stockholms län.

Figur 1. Andel (%) legitimerade och behöriga lärare i förskoleklass, grundskola och gymnasieskola läsåret 2023/24 i Nacka kommun totalt (omräknat till heltidstjänster). Jämförelse med riket och Stockholms län.

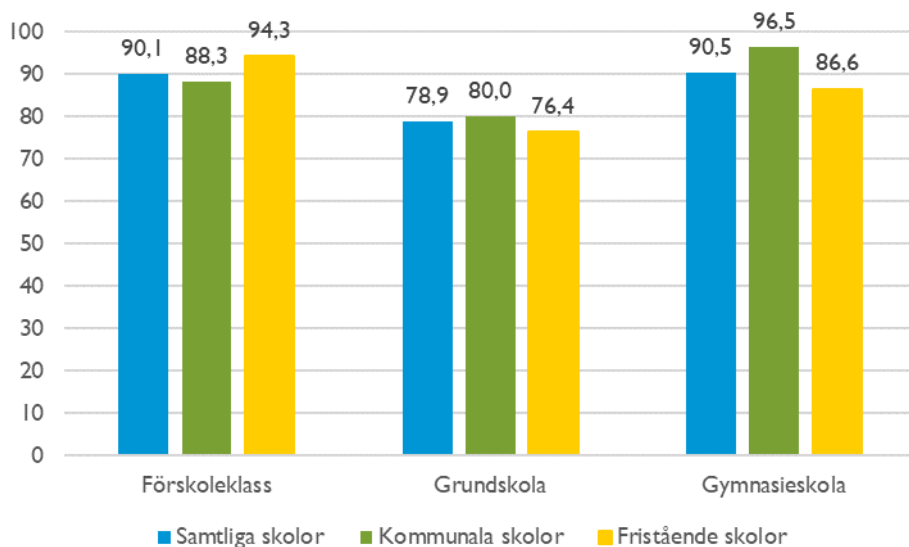

Figuren visar att andelen lärare med lärarlegitimation och behörighet, i likhet med föregående läsår, är högre än motsvarande andelar i såväl riket som i Stockholms län. Skillnaden är störst i grundskolan, där andelen legitimerade och behöriga lärare i skolorna

i Nacka kommun är drygt 7 procentenheter högre än i riket och knappt 6 procentenheter högre än i Stockholms län.

Den genomsnittliga andelen lärare som är legitimerade och behöriga skiljer sig fortsatt mellan kommunala och fristående skolor i såväl Nacka kommun som i Stockholms län och riket. Figur 2 visar andelen legitimerade och behöriga lärare i förskoleklass, grundskola och gymnasieskola i samtliga skolor i Nacka kommun samt uppdelat på huvudmannatyp.

Figur 2. Andel (%) legitimerade och behöriga lärare i förskoleklass, grundskola och gymnasieskola läsåret 2023/24 i Nacka kommun totalt och uppdelat på huvudmannatyp (omräknat till heltidstjänster).

Av figuren framgår att den genomsnittliga andelen legitimerade och behöriga lärare i Nacka är högre i kommunala än i fristående grund- och gymnasieskolor. Störst skillnad mellan kommunala och fristående skolor är det fortsatt i gymnasieskolan, där Nackas kommunala gymnasieskolor i genomsnitt har 96,5 procent legitimerade och behöriga lärare, jämfört med 86,6 procent bland Nackas skolor med enskild huvudman. När det gäller förskoleklassen har dock de fristående skolorna i Nacka en högre andel legitimerade och behöriga lärare än de kommunala skolorna i kommunen, 94,3 jämfört med 88,3 procent.

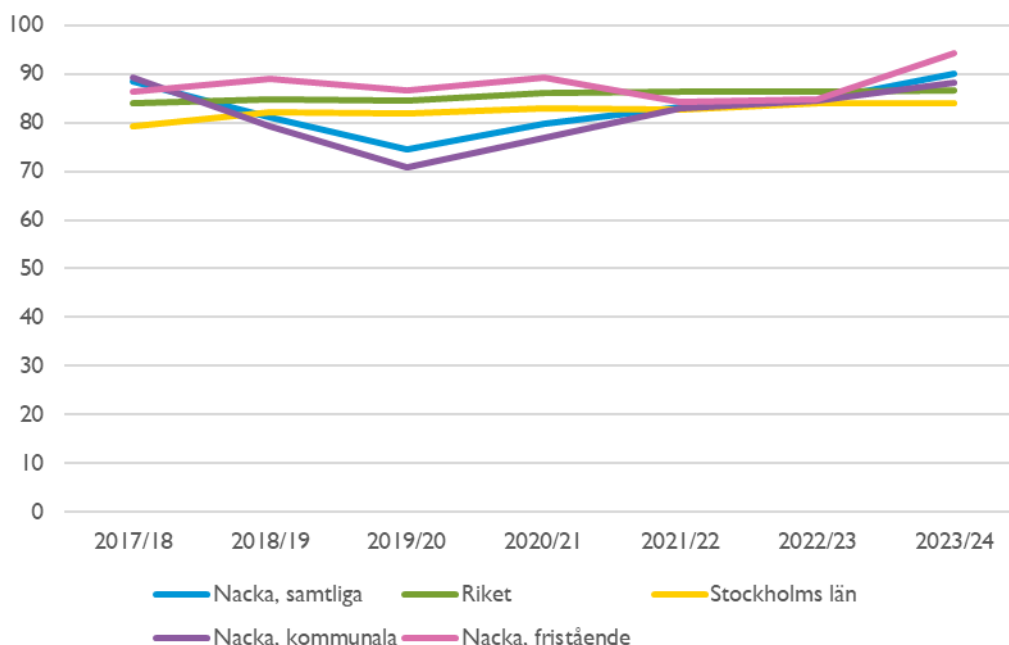
Förskoleklass

I förskoleklassen i Nackas skolor arbetar totalt 61 lärare, omräknat till heltidstjänster, varav drygt 71 procent i skolor där kommunen är huvudman och knappt 29 procent i skolor med enskild huvudman.

Av Nackas samtliga lärare i förskoleklass är 90,1 procent legitimerade och behöriga för undervisning i skolformen läsåret 2023/24. Som tidigare har beskrivits så har de fristående skolorna i Nacka en högre andel legitimerade och behöriga lärare än de kommunala skolorna i kommunen, 94,3 jämfört med 88,3 procent.

Figur 3 visar andelen lärare med legitimation och behörighet läsåren 2017/18–2023/24 i Nacka kommun totalt och uppdelat på huvudmannatyp samt i jämförelse med riket och Stockholms län.

Figur 3. Förskoleklass: Andel lärare (omräknat till heltidstjänster) med legitimation och behörighet läsåren 2017/18–2023/24 i Nacka kommun totalt och uppdelat på huvudmannatyp. Jämförelse med riket och Stockholms län.

Figuren visar att andelen legitimerade och behöriga lärare i förskoleklass har ökat på kommunnivå jämfört med förra året, 90 procent jämfört med 85 procent föregående läsår. Den största ökningen när det gäller behöriga lärare har skett i de fristående förskoleklasserna, där andelen har ökat med 9,5 procentenheter från 84,8 till 94,3 procent. I de kommunala förskoleklasserna har andelen ökat med 3,7 procentenheter från 84,6 till 88,3 procent.

Till skillnad från mönstret på riksnivå, där förskoleklasser med kommunal huvudman har en högre andel legitimerade och behöriga lärare än förskoleklasser med enskild huvudman, så har de fristående förskoleklasserna i Nacka kommun haft en högre andel behöriga lärare än de kommunala förskoleklasserna de senaste sex läsåren. Föregående läsår hade de kommunala förskoleklasserna i Nacka knappt in på försprånget och

skillnaden var endast marginell. Innevarande läsår har skillnaden mellan de fristående och de kommunala förskoleklasserna återigen ökat till 6 procentenheter.

Figuren visar också att andelen legitimerade och behöriga lärare i förskoleklassen är högre i Nacka än i riket och Stockholms län innevarande läsår. Mellan läsåret 2018/19 och läsåret 2022/23 var dock andelen behöriga lärare i Nackas förskoleklasser lägre än rikssnittet och det var först föregående läsår som behörighetsgraden var högre än genomsnittet för Stockholms län.

Tabell 1 visar antal lärare och därav andel med lärarlegitimation och behörighet per skola.

Tabell 1. Förskoleklass: Antal lärare och därav andel (%) med legitimation och behörighet, omräknat till heltidstjänster, läsåret 2023/24, per skolenhet.

Skola	Typ av huvudman	Antal lärare (omräknat till heltidstjänster)	Andel (%) lärare (omräknat till heltidstjänster) med lärarlegitimation och behörighet
Backeboskolan	Enskild	1,0	100,0
Björknässkolan	Kommunal	4,3	100,0
Boo Gårds skola	Kommunal	3,0	100,0
Borgvallaskolan	Kommunal	2,0	100,0
Da Vinciskolan	Enskild	2,0	100,0
Ebba Braheskolan	Enskild	2,0	50,0
Ektorps skola	Kommunal	1,0	100,0
Igelboda skola	Kommunal	1,0	100,0
JENSEN grundskola Sickla	Enskild	2,0	100,0
Jarlabergs skola	Kommunal	1,0	100,0
Järla skola	Kommunal	3,0	100,0
Lilla Nacka Skola	Enskild	1,0	100,0
Montessori Mondial Nacka	Enskild	1,0	100,0
Myrsjöskolan	Kommunal	6,0	83,3
Neglinge skola	Kommunal	3,1	96,8
Noblaskolan Lännersta	Enskild	2,9	100,0
Noblaskolan Nacka Strand	Enskild	0,8	100,0
Noblaskolan Saltsjö-Boo	Enskild	3,0	100,0
Orminge skola	Kommunal	2,0	100,0
Saltsjö-Duvnäs skola	Kommunal	2,0	100,0
Sickla skola	Kommunal	2,0	100,0
Sigfridsborgs skola	Kommunal	4,0	75,0
Skuru skola	Kommunal	1,0	100,0

Skola	Typ av huvudman	Antal lärare (omräknat till heltidstjänster)	Andel (%) lärare (omräknat till heltidstjänster) med lärarlegitimation och behörighet
Stavsborgsskolan	Kommunal	1,0	0,0
Sågtorpsskolan	Kommunal	3,0	100,0
Viktor Rydbergs skola Nacka	Enskild	2,0	100,0
Vilans skola	Kommunal	2,0	100,0
Älta skola	Kommunal	2,0	0,0

Anm.: Idunskolan Östra Stockholms Waldorfskola och Saltsjöbadens samskola ingår inte i redovisningen på grund av undantag från legitimations- och behörighetskravet.

Tabellen visar att i 22 av 28 skolor har samtliga lärare som undervisar i förskoleklass en legitimation med behörighet för skolformen. Samtidigt saknar samtliga lärare som undervisar i förskoleklass i Stavsborgsskolan och Älta skola behörighet.

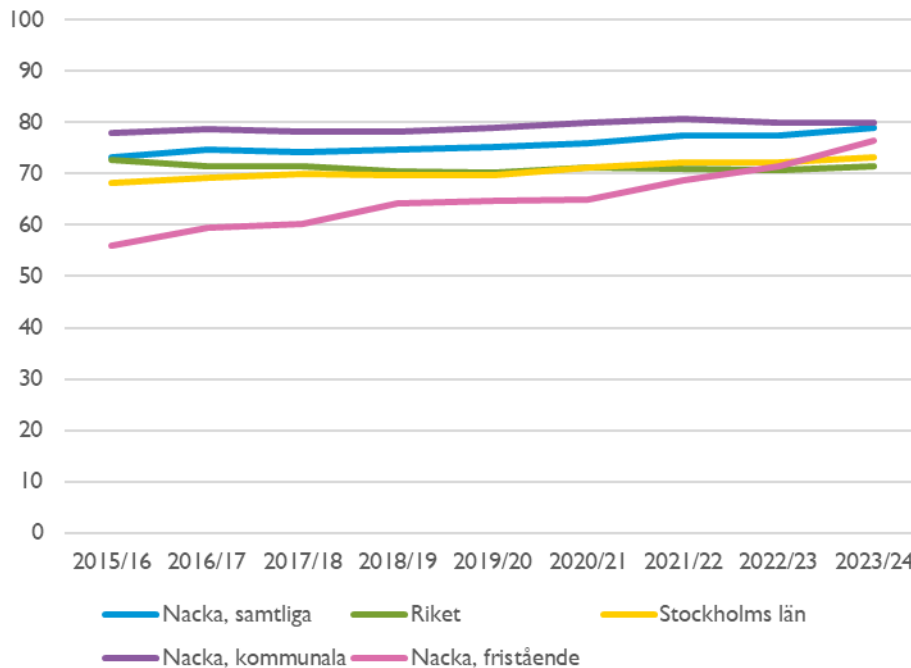
Grundskola

Inom grundskolan i Nacka kommun undervisar totalt 783 lärare, omräknat till heltidstjänster, i ämnen och skolor med legitimationskrav. Av dessa lärare undervisar 71 procent i kommunala skolor och 29 procent i fristående skolor.

Av samtliga lärare i Nackas grundskolor är 78,9 procent legitimerade och behöriga läsåret 2023/24. Som konstaterats i det inledande avsnittet Översikt av läget i förskoleklass, grund- och gymnasieskola så har kommunala grundskolor i Nacka fortsatt en högre andel legitimerade och behöriga lärare än fristående skolor i kommunen, 80 procent jämfört med 76,4 procent. Skillnaden mellan kommunala och fristående skolor har dock minskat jämfört med föregående år, då skillnaden var 8 procentenheter.

Figur 4 visar andelen lärare med legitimation och behörighet läsåren 2015/16–2023/24 i Nacka kommun totalt och uppdelat på huvudmannatyp samt i jämförelse med riket och Stockholms län.

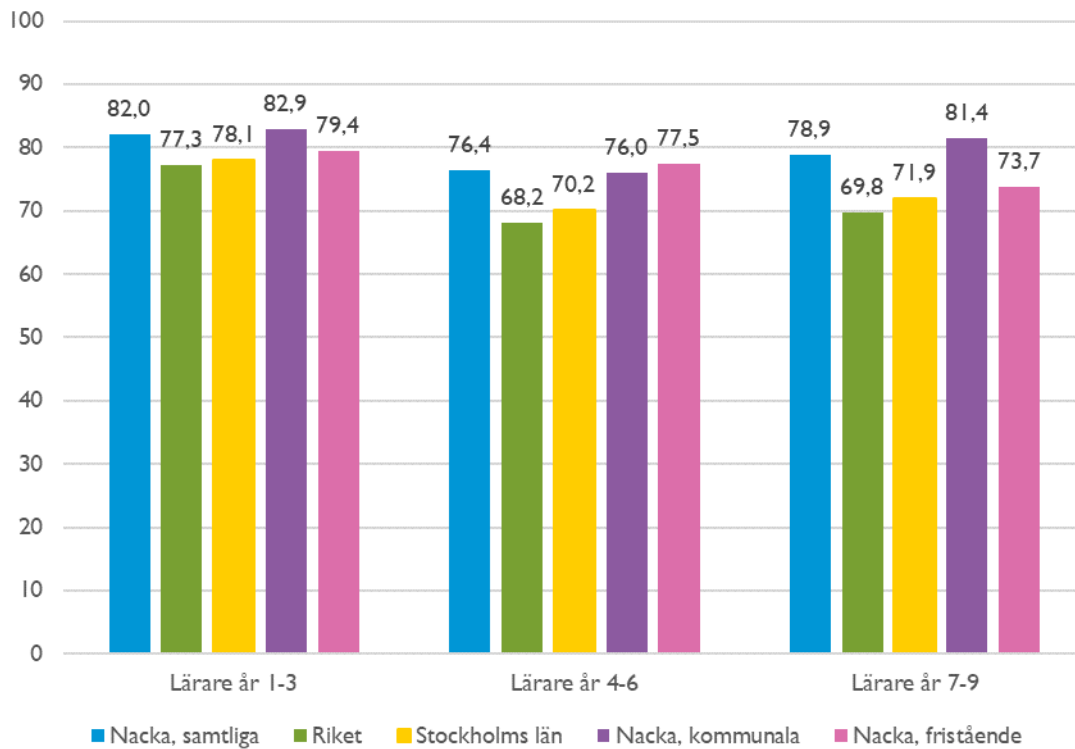
Figur 4. Grundskola: Andel lärare (omräknat till heltidstjänster) med legitimation och behörighet läsåren 2015/16–2023/24 i Nacka kommun totalt och uppdelat på huvudmannatyp. Jämförelse med riket och Stockholms län.

Av figuren framgår att andelen legitimerade och behöriga lärare i Nackas grundskolor har ökat kontinuerligt sedan läsåret 2015/16. Det är främst de fristående grundskolorna i Nacka kommun som har haft en tydligt positiv utveckling av andel legitimerade och behöriga lärare under dessa åtta läsår. Redan föregående läsår var andelen legitimerade och behöriga lärare i Nackas fristående grundskolor i nivå med rikets genomsnitt för samtliga skolor och skillnaden jämfört med genomsnittet för samtliga skolor i Stockholms län var marginell. Innevarande läsår är andelen lärare med legitimation och behörighet i Nackas fristående skolor högre än såväl genomsnittet för riket som för Stockholms län.

Andelen lärare med legitimation och behörighet skiljer sig mellan de olika stadierna i grundskolan. Figur 5 visar andelen behöriga lärare per stadium i Nacka kommun totalt och uppdelat på huvudmannatyp samt i jämförelse med riket och Stockholms län.

Figur 5. Grundskola: Andel lärare (omräknat till heltidstjänster) med legitimation och behörighet per stadium läsåret 2023/24 i Nacka kommun totalt och uppdelat på huvudmannatyp. Jämförelse med riket och Stockholms län.

Figuren visar att andelen behöriga lärare är högst i lågstadiet följt av högstadiet och mellanstadiet i såväl Nacka kommun som i riket och Stockholms län. I lågstadiet i Nackas grundskolor har 82 procent av lärarna en legitimation och behörighet. Motsvarande andelar i mellanstadiet och högstadiet är 76,4 respektive 78,9 procent. Jämfört med föregående läsår har andelen ökat med knappt 1 procentenhet i lågstadiet och knappt 3 procentenheter i högstadiet, medan andelen är i nivå med föregående läsår i mellanstadiet.

I lågstadiet och högstadiet är andelen behöriga lärare högre i Nackas kommunala skolor än i de fristående skolorna i kommunen. I mellanstadiet har Nackas fristående skolor en högre andel behöriga lärare än de kommunala skolorna.

Jämfört med såväl riket som Stockholms län är behörighetsgraden högre i Nacka inom samtliga grundskolans stadier.

Tabell 2 visar antal lärare och därav andel med lärarlegitimation och behörighet per skola.

Tabell 2. Grundskola: Antal lärare och därav andel (%) med legitimation och behörighet samt antal förstelärare, omräknat till heltidstjänster, läsåret 2023/24, per skolenhet.

Skola	Typ av huvudman	Antal lärare (omräknat till heltidstjänster)	Andel (%) lärare (omräknat till heltidstjänster) med lärarlegitimation och behörighet	Förstelärare
Backeboskolan	Enskild	9,4	74,5	2,0
Björknässkolan	Kommunal	55,9	68,8	11,6
Boo Gårds skola	Kommunal	45,3	86,5	6,0
Borgvallaskolan	Kommunal	7,4	98,0	1,0
Da Vinciskolan	Enskild	5,4	76,4	1,2
Ebba Braheskolan	Enskild	31,3	69,8	4,0
Eklidens skola	Kommunal	71,6	88,8	7,0
Ektorps skola	Kommunal	13,1	82,5	3,0
Igelboda skola	Kommunal	10,8	74,3	2,0
JENSEN grundskola Sickla	Enskild	26,1	80,2	3,6
Jarlabergs skola	Kommunal	8,4	53,8	.
Järla skola	Kommunal	31,6	77,9	1,0
Kunskapsskolan Nacka	Enskild	23,9	75,3	5,0
Kunskapsskolan Saltsjöbaden	Enskild	19,1	78,7	2,0
Lilla Nacka Skola	Enskild	6,8	66,9	.
Montessori Mondial Nacka	Enskild	13,6	67,4	1,0
Myrsjö resursskola	Kommunal	9,4	70,6	1,0
Myrsjöskolan	Kommunal	81,5	79,1	14,7
Nacka Idrottsgrundskola	Enskild	19,5	71,0	.
Neglinge skola	Kommunal	11,2	82,7	2,0
Noblaskolan Lännersta	Enskild	12,2	87,2	1,7
Noblaskolan Nacka Strand	Enskild	2,8	67,7	1,3
Noblaskolan Saltsjö-Boo	Enskild	48,8	80,9	7,0
Orminge skola	Kommunal	16,2	86,8	1,0
Saltsjö-Duvnäs skola	Kommunal	14,1	67,3	2,0
Sickla skola	Kommunal	23,0	86,2	3,0
Sigfridsborgs skola	Kommunal	37,2	84,5	7,0
Skuru skola	Kommunal	11,3	84,3	3,0
Skuru-Duvnäs resursskola	Kommunal	3,5	55,7	.
Stavsborgsskolan	Kommunal	39,4	80,6	2,8
Sågtorpsskolan	Kommunal	22,7	71,7	4,9

Skola	Typ av huvudman	Antal lärare (omräknat till heltids-tjänster)	Andel (%) lärare (omräknat till heltids-tjänster) med lärarlegitimation och behörighet	Förstelärare
Viktor Rydbergs skola Nacka	Enskild	12,0	83,2	.
Vilans skola	Kommunal	11,4	92,1	2,0
Älta skola	Kommunal	27,1	73,4	5,9

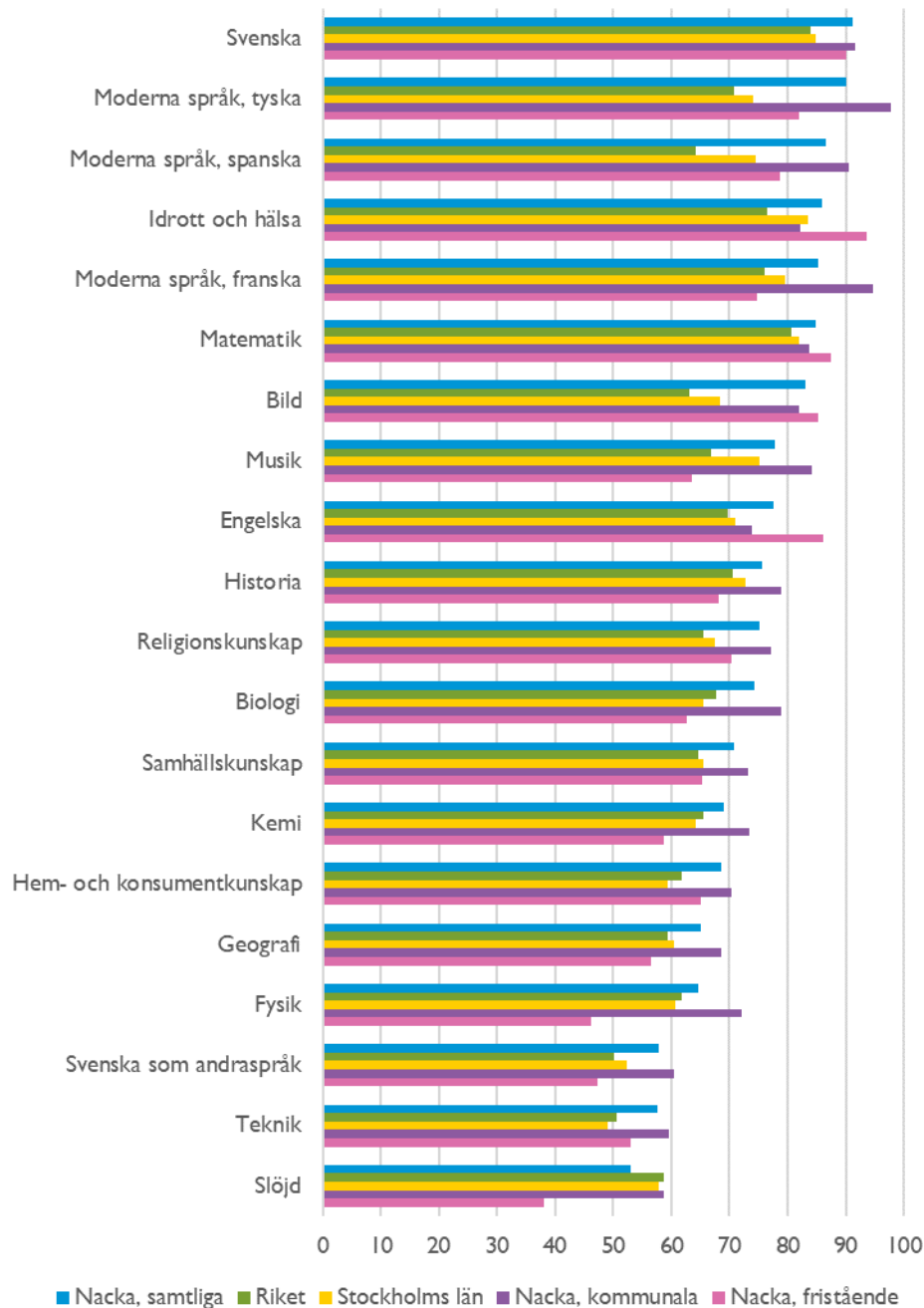
Anm.: Iduskolan Östra Stockholms Waldorfskola, Internationella Engelska Skolan Nacka, Nordic International School Nacka samt Saltsjöbadens samskola ingår inte i redovisningen på grund av undantag från legitimations- och behörighetskravet.

Tabellen visar att andelen legitimerade och behöriga lärare skiljer sig åt mellan de olika skolorna i Nacka. Högst andel behöriga lärare har Borgvallaskolan, där 98 procent av lärarna har legitimation och behörighet. Lägst andel behöriga lärare har Jarlabergs skola, där motsvarande andel är knappt 54 procent. I hälften av skolorna är andelen legitimerade och behöriga lärare mellan 71 och 84 procent.

Behörighet per ämne

Andelen lärare som är behöriga varierar mellan ämnen. Figur 6 visar andel lärare med legitimation och behörighet i respektive ämne i samtliga skolor i Nacka kommun samt uppdelat på kommunal och enskild huvudman. Figuren visar även andelen lärare som är behöriga i de olika ämnena i riket och Stockholms län. Ämnena är sorterade i fallande ordning efter andelen behöriga lärare i respektive ämne i Nackas samtliga skolor.

Figur 6. Grundskolan: Andel (%) lärare (omräknat till heltidstjänster) med legitimation och behörighet i respektive ämne, läsåret 2023/24 i Nacka kommun totalt och uppdelat på huvudmannatyp. Jämförelse med riket och Stockholms län.

Figuren visar att andelen behöriga lärare är högre i Nacka kommun i samtliga ämnen i grundskolan - med undantag för slöjd - jämfört med riket och Stockholms län. Behörighetsgraden varierar i Nacka mellan 53 och drygt 91 procent beroende på ämne.

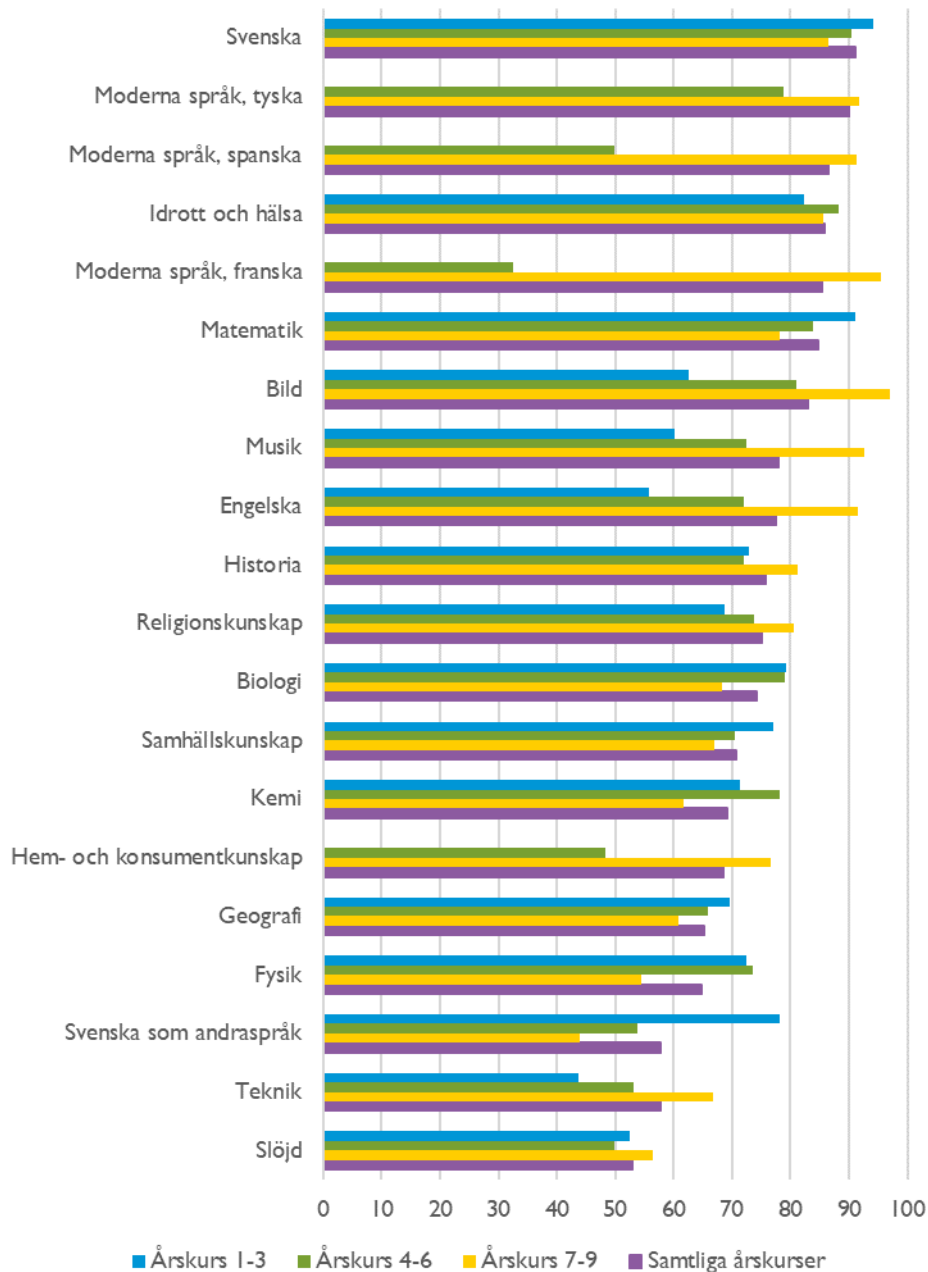
Högst andel behöriga lärare undervisar i svenska och moderna språk (tyska respektive spanska). Lägst är behörighetsgraden i slöjd, teknik och svenska som andraspråk.

Av figuren framgår även att andelen behöriga lärare i moderna språk (spanska och tyska) samt bild är betydligt högre i Nacka kommun än i riket och i Stockholms län. I Nacka kommun är behörighetsgraden i dessa ämnen runt 20 procentenheter högre än i riket. Jämfört med Stockholms län är skillnaden 12–15 procentenheter.

Figuren visar också att de kommunala skolorna i Nacka kommun har en högre andel behöriga lärare än de fristående skolorna i kommunen i majoriteten av ämnena. Skillnaden är störst i fysik (26 procentenheter) följt av musik, slöjd och franska (runt 20 procentenheter). I fyra ämnen har dock de fristående skolorna i Nacka en högre andel behöriga lärare än de kommunala skolorna. Dessa ämnen är engelska (drygt 12 procentenheter), idrott och hälsa (drygt 11 procentenheter), matematik (knappt 4 procentenheter) samt bild (drygt 3 procentenheter).

Andelen behöriga lärare i respektive ämne varierar också mellan de olika stadierna. I figur 7 visas andel lärare med legitimation och behörighet i respektive ämne per stadium i Nacka kommun. Ämnena är sorterade i fallande ordning efter andelen behöriga lärare i respektive ämne i samtliga årskurser.

Figur 7. Grundskolan: Andel lärare (omräknat till heltidstjänster) med legitimation och behörighet i respektive ämne per stadium, läsåret 2023/24 i Nacka kommun.

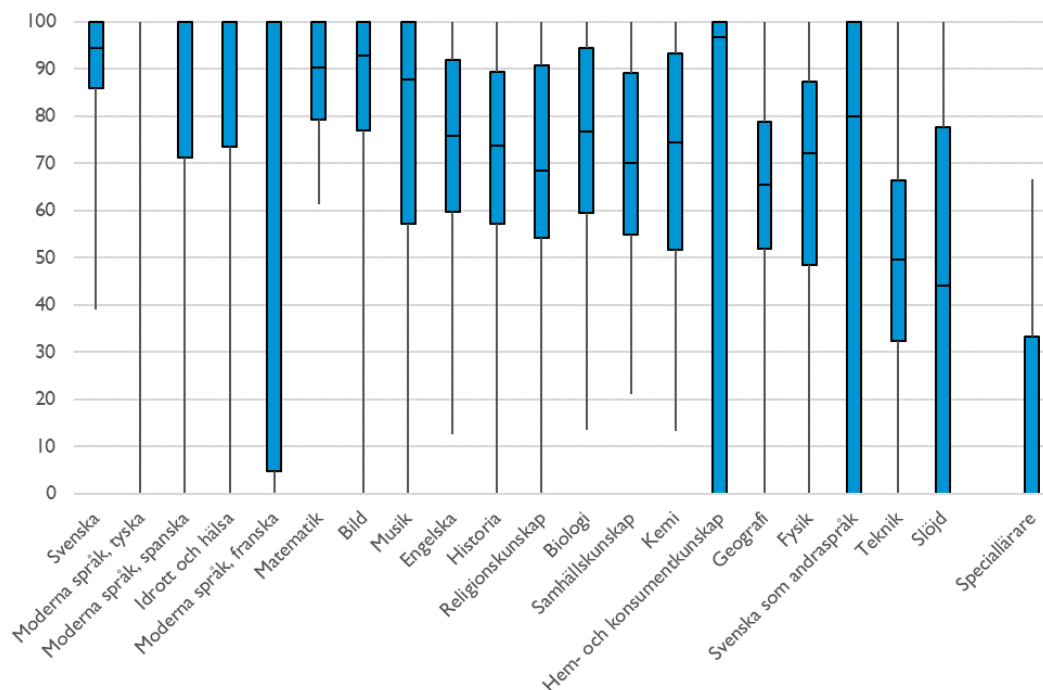

Av figuren framgår att högstadiet har en högre andel behöriga lärare i hem- och konsumentkunskap, musik, engelska och bild jämfört med övriga stadier. När det gäller mellanstadiet så är det endast i idrott och hälsa som andelen behöriga lärare är högre än i de andra stadierna. Lågstadiet har en betydligt högre andel behöriga lärare i svenska som

andraspråk, matematik och samhällskunskap jämfört med både mellanstadiet och högstadiet.

Spridningen mellan Nackas skolor när det gäller andel lärare som har legitimation och behörighet i respektive ämne är också stor. Figur 8 åskådliggör detta i ett lådagram. Inom den blå lådan i figuren ryms hälften av alla Nackas skolor. Ju mindre den blå lådan är, desto mindre är också spridningen mellan skolorna när det gäller andelen behöriga lärare i ämnet. Den horisontella linjen i lådan anger medianvärdet. De tunna svarta strecken under och ovanför lådan sträcker sig till den lägsta respektive högsta andelen behöriga lärare i en skola i Nacka för respektive ämne. Ämnena i figuren är sorterade i fallande ordning efter andelen behöriga lärare i respektive ämne i samtliga skolor i Nacka, där det ämne som har högst andel behöriga lärare ligger längst till vänster i figuren.

Figur 8. Grundskola: Andel (%) lärare, omräknat till heltidstjänster, med behörighet per ämne i Nackas skolor, läsåret 2023/24.

Anm.: Medianen i samtliga moderna språk samt idrott och hälsa är 100 procent, därav syns inte medianen i diagrammet.

Figuren visar att det i nästan alla ämnen både finns skolenheter där samtliga lärare är behöriga för undervisning i ämnet och skolenheter där ingen lärare är behörig att undervisa i ämnet. Undantag till det sistnämnda är svenska, matematik, engelska, biologi, samhällskunskap och kemi. Minst spridning mellan Nackas skolor när det gäller andelen behöriga lärare är det i tyska följt av svenska, matematik, bild, idrott och hälsa och

geografi. Störst spridning är det i svenska som andraspråk, hem- och konsumentkunskap, franska och slöjd.

Speciallärare

För grundskolan redovisar Skolverket uppgifter om antal speciallärare och andel speciallärare med lärarlegitimation och behörighet som speciallärare per skola.

Tabell 3 visar uppgifter om antal speciallärare och därav andel med lärarlegitimation och behörighet i Nackas grundskolor.

Tabell 3. Grundskola: Antal speciallärare och därav andel (%) med legitimation och behörighet, omräknat till heltidstjänster, läsåret 2023/24, per skolenhet.

Skola	Typ av huvudman	Antal speciallärare (omräknat till heltidstjänster)	Andel (%) speciallärare (omräknat till heltidstjänster) med lärarlegitimation och behörighet
Backeboskolan	Enskild	0,5	0
Björknässkolan	Kommunal	4,6	21,7
Boo Gårds skola	Kommunal	2,1	38,1
Ebba Braheskolan	Enskild	1	0
Eklidens skola	Kommunal	6	33,3
Ektorps skola	Kommunal	1,8	42,9
Igelboda skola	Kommunal	1,5	66,7
Järsla skola	Kommunal	4,1	0
Kunskapsskolan Nacka	Enskild	0,9	0
Kunskapsskolan Saltsjöbaden	Enskild	0,8	0
Lilla Nacka Skola	Enskild	0,1	0
Myrsjöskolan	Kommunal	5,1	56,4
Neglinge skola	Kommunal	1	0
Noblaskolan Lännersta	Enskild	1	50
Noblaskolan Saltsjö-Boo	Enskild	4	0
Sickla skola	Kommunal	1,7	0
Sigfridsborgs skola	Kommunal	4	24,1
Stavsborgsskolan	Kommunal	1,8	0
Sågtorpsskolan	Kommunal	3,4	0
Vilans skola	Kommunal	1	0
Älta skola	Kommunal	1	0

Anm.: Borgvallaskolan, Da Vinciskolan, JENSEN grundskola Sickla, Jarlabergs skola, Montessori Mondial Nacka, Myrsjö resursskola, Nacka Idrottsgrundskola, Noblaskolan Nacka Strand, Orminge skola, Saltsjö-Duvnäs skola, Skuru-Duvnäs resursskola, Skuru skola och Viktor Rydbergs skola Nacka har inte rapporterat några uppgifter om speciallärare läsåret 2023/24.

Tabellen visar att det finns speciallärare i 21 av Nackas totalt 34 grundskolor samt att behörighetsgraden bland speciallärarna skiljer sig stort mellan dessa 21 skolor. I skolan i Nacka med högst andel behöriga speciallärare är 66,7 procent behöriga. I 13 av skolorna i Nacka som har speciallärare saknar samtliga speciallärare lärarlegitimation och behörighet.

På riksnivå är 30,1 procent av speciallärarna i grundskolan legitimerade och behöriga.

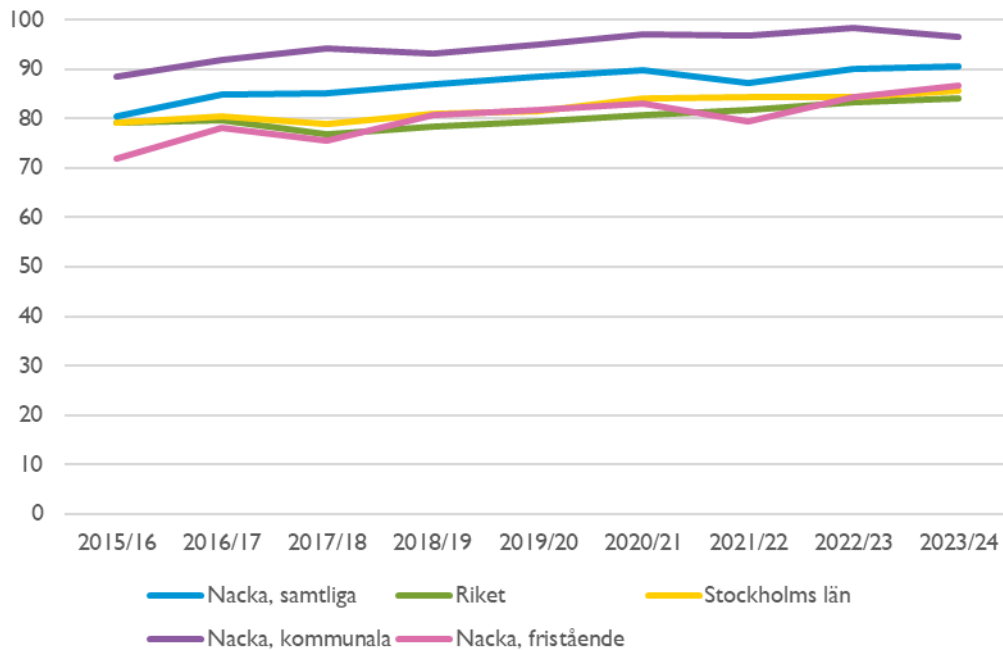
Gymnasieskola

Inom gymnasieskolan i Nacka kommun undervisar totalt drygt 284 lärare, omräknat till heltidstjänster, på nationella program i det urval av gymnasiegemensamma ämnen med legitimationskrav som Skolverket samlar in och redovisar statistik om. Av dessa lärare undervisar 40 procent i kommunala skolor och 60 procent i fristående skolor.

Av samtliga lärare i gymnasieskolorna i Nacka är 90,5 procent legitimerade och behöriga att undervisa i gymnasieskolan. Skillnaden mellan kommunala och fristående gymnasieskolor i Nacka när det gäller behörighetsgrad är fortsatt stor. Nackas kommunala gymnasieskolor har i genomsnitt 96,5 procent legitimerade och behöriga lärare medan motsvarande andel är 86,6 procent i Nackas skolor med enskild huvudman.

Figur 9 visar andelen lärare med legitimation och behörighet läsåren 2015/16–2023/24 i Nacka kommun totalt och uppdelat på huvudmannatyp samt i jämförelse med riket och Stockholms län.

Figur 9. Gymnasieskola: Andel lärare (omräknat till heltidstjänster) med legitimation och behörighet läsåren 2015/16–2023/24 i Nacka kommun totalt och uppdelat på huvudmannatyp. Jämförelse med riket och Stockholms län. Nationella program.

Av figuren framgår att andelen behöriga lärare i samtliga gymnasieskolor i Nacka har ökat kontinuerligt sedan läsåret 2015/16. Jämfört med föregående läsår ökar andelen marginellt från 90,2 till 90,5 procent. Behörighetsgraden bland de fristående skolorna i Nacka har under samma tid ökat med 2,2 procentenheter medan den har minskat med 1,8 procentenheter i de kommunala skolorna. Andelen legitimerade och behöriga lärare i de fristående gymnasieskolorna i Nacka är högre än andelen på riksnivå och i Stockholms län.

Tabell 4 visar antal lärare och därav andel med lärarlegitimation och behörighet per skola.

Tabell 4. Gymnasieskola: Antal lärare och därav andel (%) med legitimation och behörighet, omräknat till heltidstjänster, läsåret 2023/24, per skolenhet. Nationella program.

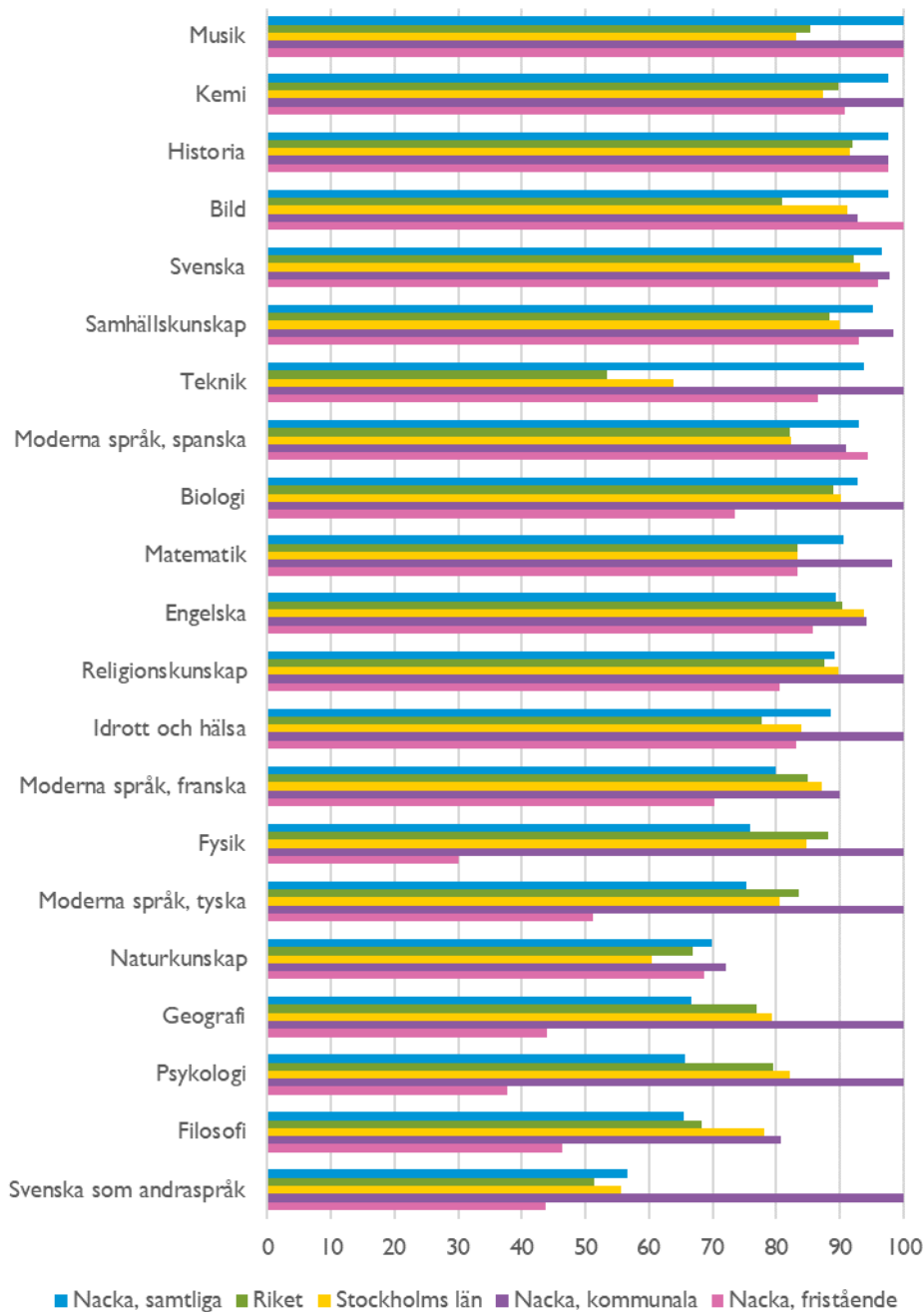
Skola	Typ av huvudman	Antal lärare (heltidstjänster)	Andel (%) lärare (heltidstjänster) med lärarlegitimation och behörighet
Designgymnasiet Sickla	Enskild	13,4	96,1
Drottning Blankas Gymnasieskola Nacka	Enskild	18,6	85,0
Ebba Brahe Gymnasium	Enskild	12,4	77,2
JENSEN Gymnasium Nacka Strand	Enskild	8,8	91,8
Magelungens Gymnasium Danvikstull	Enskild	5,8	79,9
NTI Gymnasiet Nacka Strand	Enskild	10,5	77,5
Nacka Enskilda Gymnasium	Enskild	7,3	76,4
Nacka Gymnasium	Kommunal	88,0	98,2
Nacka Idrottsgymnasium	Enskild	13,4	68,5
Nacka Strands Gymnasium	Enskild	14,3	82,9
Praktiska Gymnasiet Nacka	Enskild	3,0	66,7
Rytmus Stockholm	Enskild	45,6	97,9
Sjölin's Gymnasium Nacka	Enskild	18,7	88,2
YBC, Young Business Creatives	Kommunal	24,4	90,4

Tabellen visar att andelen legitimerade och behöriga lärare skiljer sig mellan de olika gymnasieskolorna i Nacka. Högst andel behöriga lärare har Nacka gymnasium, där drygt 98 procent av lärarna har legitimation och behörighet. Även Rytmus Stockholm, Designgymnasiet Sickla, JENSEN Gymnasium Nacka Strand och YBC har en behörighetsgrad som ligger över 90 procent. Lägst andel behöriga lärare har Praktiska Gymnasiet Nacka och Nacka Idrottsgymnasium, där andelen lärare med lärarlegitimation och behörighet är under 70 procent.

Behörighet per ämne

I figur 10 visas andelen legitimerade och behöriga lärare per ämne i Nackas gymnasieskolor totalt samt uppdelat på huvudmannatyp. Figuren visar även andelen behöriga lärare per ämne i riket och Stockholms län. Ämnena är sorterade i fallande ordning efter andelen behöriga lärare i respektive ämne i Nackas samtliga gymnasieskolor.

Figur 10. Gymnasieskolan: Andel (%) lärare (omräknat till heltidstjänster) med legitimation och behörighet i respektive ämne, läsåret 2023/24 i Nacka kommun totalt och uppdelat på huvudmannatyp. Jämförelse med riket och Stockholms län. Nationella program.

Anm.: Eftersom programutbudet och därmed undervisningsämnena varierar mellan Nackas gymnasieskolor varierar också antalet skolor som behörighetsstatistiken uppdelat på ämne baseras på.

Figuren visar att behörighetsgraden i Nacka kommuns samtliga gymnasieskolor varierar mellan 57 och 100 procent på ämnesnivå. I Nacka är andelen behöriga lärare högst i musik följt av kemi, historia, bild och svenska. Lägst är behörighetsgraden i svenska som andraspråk, filosofi, psykologi, geografi och naturkunskap.

I jämförelse med riket och Stockholms län är andelen behöriga lärare betydligt högre i Nacka kommun i framför allt teknik men även musik, bild och spanska. I teknik är behörighetsgraden drygt 40 procentenheter högre än i riket och knappt 30 procentenheter högre än i Stockholms län. I psykologi, fysik och geografi är andelen behöriga lärare i Nacka kommun i stället betydligt lägre än såväl motsvarande andel i riket som i Stockholms län.

Av figuren framgår även att Nackas kommunala gymnasieskolor har en högre andel behöriga lärare i samtliga ämnen jämfört med riket och Stockholms län. I drygt hälften av de 21 ämnena, som Skolverket redovisar behörighetsstatistik om, är samtliga lärare i Nackas gymnasieskolor legitimerade och behöriga. I ytterligare åtta ämnen är andelen behöriga lärare över 90 procent. Endast två ämnen har en behörighetsgrad som är under 90 procent, naturkunskap (72 procent) och filosofi (knappt 81 procent). Figuren visar också att de kommunala skolorna i Nacka kommun har en högre andel behöriga lärare än de fristående skolorna i kommunen i alla ämnen utom bild.

I hälften av ämnena är andelen behöriga lärare per ämne i Nackas fristående gymnasieskolor lägre än motsvarande andel i såväl riket som i Stockholms län. Störst skillnad i behörighetsgrad jämfört med riket och länet är det i fysik, psykologi och geografi. Samtidigt är andelen behöriga lärare i ämnena teknik, musik, bild samt spanska i de fristående gymnasieskolorna i kommunen betydligt högre än i såväl riket som länet.

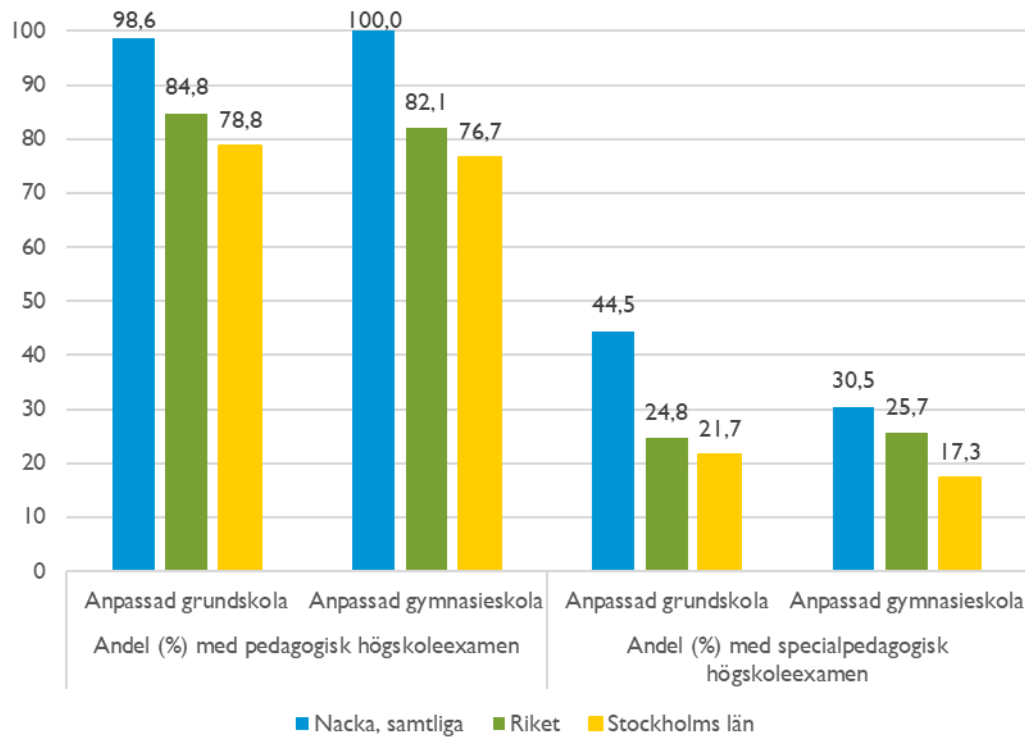
Anpassad grund- och gymnasieskola

I Nacka kommun undervisar knappt 21 lärare, omräknat till heltidstjänster, i anpassad grundskola och 7,5 lärare, omräknat till heltidstjänster, i anpassad gymnasieskola. Av dessa lärare undervisar samtliga i kommunala skolor.

Bland lärarna som undervisar i anpassad grundskola har 98,6 procent en pedagogisk högskoleexamen och 44,5 procent en specialpedagogisk högskoleexamen. Motsvarande andelar inom anpassad gymnasieskola i Nacka är 100 respektive 30,5 procent.

Figur 11 visar andel lärare med pedagogisk och specialpedagogisk högskoleexamen i Nacka kommun samt i riket och Stockholms län.

Figur 11. Anpassad grund och gymnasieskola: Andel (%) lärare (omräknat till heltidstjänster) med pedagogisk och specialpedagogisk högskoleexamen läsåret 2023/24 i Nacka kommun totalt. Jämförelse med riket och Stockholms län.

Figuren visar att såväl andelen lärare med pedagogisk som specialpedagogisk högskoleexamen är betydligt högre i Nacka jämfört med riket och Stockholms län inom båda skolformerna.

I tabell 5 och 6 redovisas uppgifter om andel lärare med pedagogisk och specialpedagogisk högskoleexamen i Nackas anpassade grund- och gymnasieskolor.

Tabell 5. Anpassad grundskola: Antal lärare och därav andel (%) med pedagogisk respektive specialpedagogisk högskoleexamen, omräknat till heltidstjänster, läsåret 2023/24, per skolenhet.

Skola	Typ av huvudman	Antal lärare (omräknat till heltidstjänster)	Andel (%) lärare (omräknat till heltidstjänster) med pedagogisk högskoleexamen	Andel (%) lärare (omräknat till heltidstjänster) med specialpedagogisk högskoleexamen
Björknäs anpassade grund- och gymnasieskola	Kommunal	2,6	100	25
Eklidens anpassade grundskola	Kommunal	5,8	100	51,7
Myrsjö anpassade grund- och gymnasieskola	Kommunal	2,7	100	37
Sickla anpassade grundskola	Kommunal	7,2	95,8	55,6

Tabell 6. Anpassad gymnasieskola: Antal lärare och därav andel (%) med pedagogisk respektive specialpedagogisk högskoleexamen, omräknat till heltidstjänster, läsåret 2023/24, per skolenhet.

Skola	Typ av huvudman	Antal lärare (omräknat till heltidstjänster)	Andel (%) lärare (omräknat till heltidstjänster) med pedagogisk högskoleexamen	Andel (%) lärare (omräknat till heltidstjänster) med specialpedagogisk högskoleexamen
Björknäs anpassade grund- och gymnasieskola	Kommunal	1,2	100	56,5
Myrsjö anpassade grund- och gymnasieskola	Kommunal	2	100	0
Nacka Gymnasium	Kommunal	3,2	100	30,9

Av tabellerna framgår att samtliga lärare i 6 av 7 anpassade skolor i Nacka har en pedagogisk högskoleexamen medan andelen lärare med specialpedagogisk högskoleexamen varierar mellan 25 och 55,6 procent i de anpassade grundskolorna och mellan 0 och 56,5 procent i de anpassade gymnasieskolorna.

Utbildningsenhetens bedömning

Andelen legitimerade och behöriga lärare fortsätter generellt att vara hög på kommunnivå jämfört med Stockholms läns- respektive riksnivån, men det finns fortsatt utmaningar att öka behörighetsgraden i såväl vissa skolor som vissa ämnen och vad gäller speciallärare samt för de anpassade skolformerna även lärare med specialpedagogisk högskoleexamen.

De fristående grund- och gymnasieskolorna i Nacka har som grupp lägre behörighetsgrad än de kommunala skolorna. Inom grundskolan är det därför positivt att det för skolor med fristående huvudman i Nacka samtidigt finns en positiv trend och att behörighetsnivån i den gruppen skolor nu är högre än såväl genomsnittet för riket som för Stockholms läns. I förskoleklassen har Nackas fristående skolor fortsatt en högre andel legitimerade och behöriga lärare än de kommunala skolorna.

Utbildningsenheten fortsätter att på reguljär basis, i enlighet med utbildningsnämndens kvalitetssystem, följa upp tillgången till legitimerade och behöriga lärare i Nackas alla skolor. Bland annat publiceras uppgifter på skolnivå i Jämföraren på Nackas webb.

Ekonomiska konsekvenser

Ärendet innehåller inga beslut med ekonomiska konsekvenser.

Konsekvenser för barn

I ärendet redovisas situationen per den 15 oktober 2023 för barnen och eleverna i förskolor och skolor verksamma i Nacka kommun om tillgången till legitimerade och behöriga lärare, som är en viktig förutsättning för god kvalitet i undervisningen. Att följa upp lärarbehörigheten är en reguljär del av utbildningsnämndens kvalitetssystem. Ärendet innehåller dock inga beslut med konsekvenser för barn.

Handlingar i ärendet

Tjänsteskrivelse daterad den 29 april 2024

Carina Legerius
Enhetschef
Utbildningsenheten

Nina Beer
Utbildningsexpert
Utbildningsenheten